

לדברי רבי יוחנן בן נורי שהולך פגום לכהונה, יש צד לומר שגם היבמה עצמה מתחללת, וכן הגרושה שחזרה לבעלה באיסור (כן ביאר הגר"א וז' סקנ"ד) עפ"י הרמב"ם. וכן צד הרמב"ן מד: אך למסקנתו אין לומר כן כי אף הן לא מתחלל כנ"ל. ולהריב"א אפילו לרבי יהושע היא עצמה מתחללת כנ"ל). ואין הדבר מוסכם (כן מורה פשט דברי התוס' וש"ר כאן. וע' גם בהגר"א שם).

דף טז

כג. אלו שלשה דברים אמר חגי הנביא בישבו על המדוכה?

כך מסר להם רבי דוסא בן הרקינס לחכמים: מעיד אני עלי שמים וארץ שעל מדוכה זו ישב חגי הנביא ואמר שלשה דברים: צרת הבת אסורה; עמון ומואב מעשרים מעשר עני בשביעית (כן תקנו חכמים לצורך העניים, שיוכלו להשכיר עצמם בשביעית לחרוש ולקצור, ועוד ליטול מתנות עניים); מקבלים גרים מן הקרדויים [ולא קרתויים] ומן התרמודים.

א. ישנה דעה האומרת בשם רבי יוחנן וסביא, אין מקבלים גרים מן התרמודים כדלהלן, ושמא אמורא זה סובר שלא אמרה חגי מעולם (תוס').

ב. ישנה דעת תנאים (במסכת ידים ד) שבעמון ומואב מעשרים מעשר שני בשביעית, אבל נמנו וגמרו מעשר עני, וכן נתקבל מהלכה למשה מסיני (ע' משנה ידים שם ורמב"ם מתנות עניים ו,ה) וכפי שהעידו מפי חגי הנביא.

דפים טז – יז

- כד. א. האם בני תרמוד מוחזקים כממזרים? האם מקבלים גרים מארצות שגלו שם עשרת השבטים?
 ב. עובד כוכבים שקידש בזמן הזה – האם חוששים לקידושין, שמא הוא מבני עשרת השבטים?
 ג. עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל – מה דין הולד?
 ד. ישראל שבא על נכרית – מה דין הולד?

א. נחלקו תנאים ואמוראים האם מקבלים גרים מתרמודיים או אין מקבלים, מפני שנתערבו בהם מעבדי שלמה או משום בנות ירושלים שנשאו אותן בני תרמוד בשעת החורבן והרי בניהם ממזרים ואסורים לבוא בקהל. אמרו, עתידים ישראל לעשות יום טוב כאשר תיחרב תרמוד (משום שממזרים הם ומטמעים בישראל ופוסלים אותם).

בזמן הזה כל האומות נתבלבלו, ואין חוששים לתערובת ישראל-ממזר בהם בשום מקום, אלא כל הפורש מהרוב פורש (ים של שלמה. ותמה על האגודה שהביא דברי רב אסי חוששים שמא מעשרת השבטים הוא).

ב. רב יהודה מסר בשם רב אסי, עכו"ם שקידש בזמן הזה – חוששים לקדושין, שמא מעשרת השבטים הוא. ודוקא במקום קביעותם. וכן אמר רבי יוחנן, שכל הארצות המנויות בכתוב שגלו לשם בני עשרת השבטים, כולם לפסול (שרובם ממזרים. רש"י).

רש"י: שכל קבוע כמחצה על מחצה. תוס': במקום שרובו מהם, אבל משום קבוע אין לאסור כאשר הלך הוא ממקומו ובא אצלה.

לפרש"י, סובר רב אסי שישאל הבא על הנכרית הולד ממזר [והיינו כמאן דאמר גוי ועבד